

Dossier

Dossier

Het ideale modderbad voor varkens

Zoelen, oftewel modderbaden, is belangrijk voor het welzijn van varkens. Dit geldt zeker wanneer het erg warm is. Die conclusie trekt Wageningen UR Livestock Research in een overzichtsrapport over het zoelgedrag van varkens. Uit alle literatuur zijn ook de criteria voor een ideale modderpoel gefilterd.

Modderbadgedrag

Varkens zoelen vooral vanaf ongeveer 20°C. Zoelen gaat gepaard met uitgebreid rustgedrag. Uit een onderzoek bleek een gemiddelde duur van 3,5 uur per dag. Zoelen kan de productie verhogen, vermoedelijk omdat het afkoeling geeft, waardoor bij hitte de voeropname minder geremd wordt.

Er zijn een aantal belangrijke criteria voor een goed modderbad:

- **Locatie en grootte:**
Een modderbad moet goed bereikbaar zijn en groot genoeg, tweemaal zo groot als het aantal varkens. De poel moet bestaan uit diepere en ondiepere zones.
- **Zoelsubstraat:**
Een modderbad moet eruit zien als een vijver. Modder moet een dikke laag achterlaten op de rug van een varken; de modder zorgt voor de verkoeling.
- **Temperatuur:**
Tijdens warm weer moet het modderbad in de schaduw liggen. Het moet bij alle temperaturen beschikbaar zijn, en er moet een droge en comfortabele ligplaats naast het modderbad liggen.
- **Gerelateerde gedragsbehoeften:**
Voldoende grip; varkens moeten kunnen wroeten en graven voordat ze de poel ingaan. Ook moeten er schuurpalen beschikbaar zijn.
- **Hygiëne:**
De poel mag geen urine of uitwerpselen bevatten. In of nabij de poel moet vers drinkwater beschikbaar zijn.

Waarom zoelen?

Zoelen is een natuurlijk gedrag van varkens. Zoelen betekent het bedekken van huid en haar met modder, het nemen van een modderbad dus. Varkens hebben geen functionele zweetklieren, maar wel een isolerende laag vet, weinig beharing, beperkte mogelijkheden om te hijgen en een huid die snel verbrandt door de zon. Varkens zoelen vooral om verkoeling te zoeken, maar ook ter bescherming tegen zonnebrand en bijtende insecten, voor het verwijderen van ectoparasieten (zoals vlooien, teken, luizen en mijten) en huidschilfers. Zoelen geeft varkens de mogelijkheid om met water en aarde te spelen en lekker te luieren. Ook heeft de modder mogelijk een bacteriedodende werking, waardoor huidwonden sneller genezen. Daarnaast zijn er aanwijzingen dat zoelen een sociale functie (geur-markering) en een seksuele functie (meer zoelgedrag bij berigheid) kan hebben, en een bijdrage levert aan positief welzijn van varkens.

Kernpublicaties

- [Zoelen van varkens en implicaties voor dierenwelzijn](#)(rapport Wageningen UR)
- [Het ideale modderbad voor varkens](#) (bioKennis bericht)

Verwante publicaties

- [Varkens willen modder](#) (uitzending Vroege Vogels)
- [Pigs have 'evolved to love mud'](#) (interview met BBC news)
- [Review of wallowing in pigs: Description of the behaviour and its motivational basis](#) (artikel in Applied Animal Behaviour Science, april

2011)

Kijk voor meer publicaties in de
bioKennisbank

Trefwoorden: zoelen, modderbad, varkens

Contact

Marc Bracke, Wageningen UR, marc.bracke@wur.nl

- > Projecten
- > Onderwijs
- > Bedrijfsnetwerken
- > Praktijknetwerken
- > Keten- en themagroepen
- > bioKennisberichten
- > Contact
- > Webmaster
- > Over ons
- > Disclaimer